

Hutton

Descrição

Foi pírrica a dupla victoria de Tony Blair (na votación sobre as taxas universitarias e no escape da censura da comisión de enquisa). Ao día seguinte unha esmagadora maioría da opinión manifestaba que confiaba máis na BBC que no primeiro ministro e caía en picado éste nas intencións de voto.

Talvez pensen moitos, sobre todo fora de Inglaterra, que Blair foi exonerado de responsabilidade por un órgano xudicial. Compre por iso esclarecer a natureza xurídica desa pesquisa. Enquiries como esta non son xudiciais nin forman parte do procedemento ordinario. É certo que moitísimas veces se lle encargan a un xuíz (aínda que sexa xubilado) para que as leve a cabo, el só ou presidindo un grupo. Pero pódenselle encargar a calquer outra persoa de prestixio: un xeneral retirado, por exemplo, si se trata de cuestións militares, ou un científico de sona. O historiador Allan Bullock presidiu en 1972 unha enquisa sobre o estándar do ensino da lectura nas escolas, e catro anos despois outra sobre a democracia no lugar de traballo (á que ninguén lle fixo moito caso). O que pasa é que a maioría son xuíces, polo prestixio social que tradicionalmente teñen na sociedade británica. Pénsase que teñen máis experiencia e criterio que ninguén na ponderación e valoración de probas.

Porque diso é do que se trata, de esclarecer e determinar feitos ou situacións complicadas. O procedemento non remata nunha sentenza nin nun laudo, senón nun “informe”. Ese report non ten efectos vinculantes, nin moito menos forza executiva. Entra, pois, no debate político, aínda a que con forza moi especial. Aos gobernos gústalles remitirse a ese instrumento, por unha banda para demorar e paralizar por certo tempo os debates “mentras estexa pendente a pesquisa”, nun remedo da instrución sumarial ou da litispendencia, que non ten base no dereito positivo, e, pola outra, para trasladar responsabilidades. Semella non ser política, ao disfrazarse de xudicial ou cuase xudicial, pero política é.

O enquisador é nomeado polo Goberno. Pode aceptar ou non o encargo. Unha vez establecido, decide según lle pareza o procedemento a seguir, a quen chamará a dar testemuña, etc. Os chamados teñen que acodir, porque o encargado da enquisa recibe, evidentemente, poderes públicos. Decide tamén a quen chamar en segunda rolda, para repreguntas. Neste caso, por exemplo, chamou a Tony Blair na primeira volta, pero non na segunda. Decideu tamén que, por primeira vez, toda a documentación aportada se puxese na Internet, o que foi unha innovación louxada. O certo é que, moitas veces, por discutibéis que sexan as conclusións, a documentación e testemuñas amoreadas son moi uteis para o futuro. Así vai ser seguramente có relatorio de Hutton.

É importante tamén o mandato que recibe a enquisa. Redáctase con moito cuidado e con gran peso de intereses políticos. No caso de Hutton foi moi limitado (determinar os feitos que arrodearon o suicidio do Dr. Kelly; non estou citando os termos exactos). Lord Hutton interpretou moi restrictivamente o que xa non era moi amplo. Un efecto secundario, pero seguramente intencional, é que moitos pensen que se trataba dunha enquisa sobre a base para ir á guerra, e que Hutton exonerou ao goberno neste terreo. Nada diso. A opinión non se deixou enganar. E agora vai haber, na Gran Bretaña e nos Estados Unidos, esa outra enquisa.

O report está, pola súa natureza, máis aberto a críticas que unha sentenza xudicial. Neste caso, xuristas de moita sona están estudando a posibilidade, non de apelación, porque non é unha decisión xudicial, pero sí de impugnación ante a xurisdicción ordinaria (a High Court, que non é por certo un tribunal supremo, sinón de primeira instancia en moitos casos).

Estas enquiries non son moi tradicionais. Xeneralizáronse a comezos da década de 1960 có famoso Denning Report sobre o caso Profumo, e despois hubo as de Lord Diplock e Lord Gardiner sobre a lexislación antiterrorismo, a de Lord Widgery sobre o Bloody Sunday no Uster (aínda non concluída), a de Lord Franks sobre a guerra das Malvinas, e tantas outras. Hai críticas abondo, incluso entre a xudicatura, que recean de que se poña aos xuíces en situacións delicadas e tan abertas a críticas, en perxuício da súa reputación de imparcialidade. O de Hutton é bon argumento para esas críticas e seguramente vai dar de sí.

E, se se quere esclarecer un pouco máis, convén aínda distinguir a enquiry da Royal Commission. Esta, como indica o nome, recibe o poder da Coroa, é colexiada, e utilízase sobre todo para facer recomendacións de lexislación. Hóboas

sobre a lexislación penal, sobre a prensa, sobre as autonomías, etc. Despois, esas recomendacións poden irse aplicando ou non, pouco a pouco, e quedan como referencia, ás veces incluso para sucesivos gobernos ou parlamentos.

O informe de Lord Hutton é un elemento máis nun proceso político en que se vai esfarelado o programa do Novo Laborismo, que nunca foi moito máis que unha armadilla de manipulación dos medios de comunicación e das imaxes. E a estas alturas, ninguén parece ter xa ter máis fe nesa equipo de mestres confesos da manipulación que nunha corporación pública “non estatal” como é a BBC. A reprobación por Lord Hutton vai reforzar a importancia desa institución que, con todos os defectos que poida ter, encarna aínda a idea do servizo público. Thatcher e o seu fillo espiritual, Tony Blair, desfizeron canto poideron do tecido social en que asentaba un sistema tan pouco legalista e tan consuetudinario como é o británico. Este episodio salpica tamén aos xuíces, indirectamente. É importante para o futuro que a BBC resista. Có desprestixio dos políticos é máis importante cada vez separar o interese público do monopolio estatal.

[Acceso ao artigo orixinal no repositorio web 1998-2012](#)

APARTADO TEMÁTICO GEOGRÁFICOS

Europa ARQUIVO

IDIOMA

Galego

Data de creación

Fevereiro 5, 2004

Metacampos

Autoría : 10041

Data publicación : 2004-02-05 00:00:00